

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФИЛОСОФИИ И СОЦИАЛЬНЫХ НАУК
Кафедра психологии**

ГУРИНОВИЧ
Наталия Дмитриевна

**ОСОБЕННОСТИ ПЕРЕЖИВАНИЯ
ФРУСТРАЦИОННЫХ СИТУАЦИЙ ПОДРОСТКАМИ
С ЛЕГКОЙ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНОЙ НЕДОСТАТОЧНОСТЬЮ**

Реферат дипломной работы

Научный руководитель:
доктор психологических наук,
профессор Слепович Е.С.

Минск, 2017

РЕФЕРАТ ДИПЛОМНОЙ РАБОТЫ

Объем дипломной работы составляет 122 страниц и включает 7 приложений и 99 использованных источника.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: ФРУСТРАЦИЯ, ФРУСТРАЦИОННАЯ СИТУАЦИЯ, ПОДРОСТОК, ПОДРОСТКОВЫЙ ВОЗРАСТ, СОЦИАЛИЗАЦИЯ, ТИП РЕАКЦИИ, НАПРАВЛЕНИЕ РЕАКЦИИ

Объект исследования дипломной работы - переживание фрустрационных ситуаций подростками. Предмет исследования дипломной работы - особенности переживания фрустрационных ситуаций подростками с легкой интеллектуальной недостаточностью. Цель исследования дипломной работы - выявить особенности переживания фрустрационных ситуаций детьми с легкой интеллектуальной недостаточностью на этапе подросткового возраста. Методологическую основу дипломной работы составили культурно-историческая теория и деятельностный подход, разработанные в отечественной традиции Л.С. Выготским, А.Н. Леонтьевым, Д.Б. Элькониным и др. Построение исследования осуществлялось на основе отечественного подхода к изучению проблемы разрешения критических ситуаций, предложенного Ф.Е. Василюком. При проведении исследования использовалась проективная методика (тест фрустрационных реакций С. Розенцвейга). Используются методы описательной статистики.

В процессе написания дипломной работы были получены следующие результаты: обоснована необходимость изучения особенностей переживания фрустрационных ситуаций умственно отсталыми подростками, в связи с трудностями преодоления подростками данной категории подобных ситуаций. Установлено, что в ситуациях фрустрации к старшему подростковому возрасту происходит усиление реакции импунитивной направленности, непорочным типом у подростков с легкой интеллектуальной недостаточностью, по сравнению с их нормально развивающимися сверстниками.

Новизна полученных результатов характеризуется тем, что впервые выявлены особенности переживания фрустрационных ситуаций умственно отсталыми подростками. Проведен сравнительный анализ полученных в результате исследования данных, характеризующих особенности переживания фрустрационных ситуаций нормально развивающимися подростками и их сверстниками с легкой интеллектуальной недостаточностью, что имеет важное значение в решении проблемы социализации подростков этой категории.

Материалы и результаты дипломной работы были получены на основании достоверных источников и самостоятельно проведенных теоретических и практических исследований.

РЭФЕРАТ ДЫПЛОМНОЙ РАБОТЫ

Аб'ём дыпломнай работы складае 122 старонак і уключае 7 прыкладанняў і 99 выкарыстаных крыніц.

КЛЮЧАВЫЯ СЛОВЫ: ФРУСТРАЦЫЯ, ФРУСТРАЦЫЙНАЯ СІТУАЦЫЯ, ПАДЛЕТАК, ПАДЛЕТКАВЫ УЗРОСТ, САЦЫЯЛІЗАЦЫЯ, ТЫП РЭАКЦЫІ, КІРУНАК РЭАКЦЫІ

Аб'ект даследавання дыпломнай работы - перажыванне фрустрацыйных сітуацый падлеткамі. Прадмет даследавання дыпломнай работы - асаблівасці перажывання фрустрацыйных сітуацый падлеткамі з лёгкай інтэлектуальнай недастатковасцю. Мэта даследавання дыпломнай работы - выявіць асаблівасці перажывання фрустрацыйных сітуацый дзецьмі з лёгкай інтэлектуальнай недастатковасцю на этапе падлеткавага узросту. Метадалагічную аснову дыпломнай работы склалі культурна-гістарычная тэорыя і дзейнасны падыход, распрацаваныя ў айчынай традыцыі Л.С. Выгоцкім, А.М. Леанцэвым, Д.Б. Эльконіным і інш. Пабудова даследавання ажыццяўлялася на аснове айчыннага падыходу да вывучэння праблемы дазволу крытычных сітуацый, прапанаванага Ф.Е. Вастюком. Пры правядзенні даследавання выкарыстоўвалася праекцыйная метадыка (тэст фрустрацыйных рэакцый С. Розенцвейга). Выкарыстаныя метады апісальнай статыстыкі.

У працэсе напісання дыпломнай работы былі атрыманы наступныя вынікі: абгрунтавана неабходнасць вывучэння асаблівасцяў перажывання фрустрацыйных сітуацый разумова адсталымі падлеткамі, у сувязі з цяжкасцямі пераадолення падлеткамі дадзенай катэгорыі падобных сітуацый. Устаноўлена, што ў сітуацыях фрустрацыі да старэйшага падлеткавага узросту адбываецца ўзмацненне рэакцыі імпульсіўнай накіраванасці, неабходна-упартлівым тыпам у падлеткаў з лёгкай інтэлектуальнай недастатковасцю, па параўнанні з іх аднагодкамі, якія нармальна развіваюцца.

Навізна атрыманых вынікаў характарызуецца тым, што ўпершыню выяўлены асаблівасці перажывання фрустрацыйных сітуацый разумова адсталымі падлеткамі. Праведзены параўнальны аналіз атрыманых у вышку даследавання дадзеных, якія характарызуюць асаблівасці перажывання фрустрацыйных сітуацый падлеткамі і іх нармальна развіваюцца і іх аднагодкамі з лёгкай інтэлектуальнай недастатковасцю, што мае важнае значэнне ў вырашэнні праблемы сацыялізацыі падлеткаў гэтай катэгорыі.

Матэрыялы і вынікі дыпломнай работы былі атрыманы на падставе дакладных крыніц і самастойна праведзеных тэарэтычных і практычных даследаванняў.

GRADUATE THESIS SUMMARY

This thesis consists of 122 pages and includes 7 Appendixes and 99 of the used source.

KEYWORDS: FRUSTRATION, FRUSTRATION OF SITUATIONS, ADOLESCENTS, AGE OF ADOLESCENTS, SOCIALIZATION, REACTION TYPE, THE DIRECTION OF THE REACTION

The object of the thesis research is the experience the frustration of situations adolescents. The subject of research is the features of experience the frustration of situations adolescents with easy intellectual insufficiency. The aim of the is to reveal features of experience the frustration of situations by children with easy intellectual insufficiency at a stage of adolescents age. The methodological basis of the thesis was made by the cultural and historical theory and activity approach developed in domestic tradition by L.S. Vygotsky, A.N. Leontyev, D.B. Elkonin end etc. Creation of a research was carried out on the basis of domestic approach to studying of a problem of the permission of critical situations offered F.E. Vasilyuk. When carrying out a research the projective technique was used (the test the frustration of reactions of S. Rosenzweig). Methods of descriptive statistics are used.

In the course of writing of the thesis the following results were obtained: need of studying of features of experience the frustration of situations by mentally retarded frustration, in connection with difficulties of overcoming similar situations by frustration of this category is proved. It is established that in frustration situations to the advanced teenage age there is strengthening of reaction of an impunitivny orientation necessary the persisting type at adolescents to easy intellectual insufficiency, in comparison with their normally developing peers.

The scientific novelty of the received results is characterized by the fact that features of experience the frustration of situations are for the first time revealed by mentally retarded adolescents. The comparative analysis of the data obtained as a result of a research characterizing features of experience the frustration of situations by normally developing adolescents and their peers with easy intellectual insufficiency that is important in a solution of the problem of socialization of adolescents of this category is carried out.

The materials and results of the thesis were obtained on the basis of reliable sources and independently carried theoretical and practical research.